

Metamorfozės samprata André Malraux komparatyvistiniuose meno tyrinėjimuose

Santrauka

Straipsnyje nagrinėjama, kaip globalizacija, kultūrų sąveika ir medijų technologijos pakeitė meno tyrinėjimus ir suvokimą, sutelkiant dėmesį į André Malraux ir Jurgio Baltrušaičio idėjas. Malraux, pasiūlęs „įsivaizduojamo muziejaus“ koncepciją, teigė, kad meno kūriniai patiria metamorfozę laiko tėkmėje. Jis pabrėžė, kad meno formų reikšmės kinta, priklausomai nuo istorinių ir kultūrinių kontekstų. Baltrušaitis tyrinėjo meno formų gyvenimą, jų „prabudimus“ ir kultūrinės sandūros. Jo komparatyvistiniai meno istorijos tyrimai atkreipė dėmesį ne tik į marginalius Vakarų, bet ir Rytų meno reiškinius. Abu mąstytojai lyginamuosiuose meno formų tyrimuose pabrėžė

belaikiškumą ir anachronizmus. Malraux išplėtojo meno psichologiją, o Baltrušaitis – empirinius tyrimus, peržengiančius kultūrinės ribas. Malraux idėjos išlieka aktualios šiandieninėje skaitmeninėje epochoje, kurioje meniniai vaizdai be paliovos reprodukuojami, o kultūros hibridizuojasi. Jo „muziejaus be sienų“ samprata reikšminga muziejininkystėje ir medijų diskurse. Baltrušaičio darbai prisidėjo prie Europos meninės tapatybės supratimo globaliame kontekste. Malraux metamorfozės teorija įtvirtino humanistinę, egzistencialistinę meno viziją – meno, kuris keičiasi priklausomai nuo laiko, konteksto ir žiūrovo žvilgsnio.

Esminiai žodžiai: André Malraux, Jurgis Baltrušaitis, metamorfozė, anachronizmas, įsivaizduojamas muziejus, reprodukcija, belaikiškumas